

Інвестиційні стратегії у ІТ-сфері: аналіз ризиків та перспектив розвитку

Рагуліна Надія Вікторівна

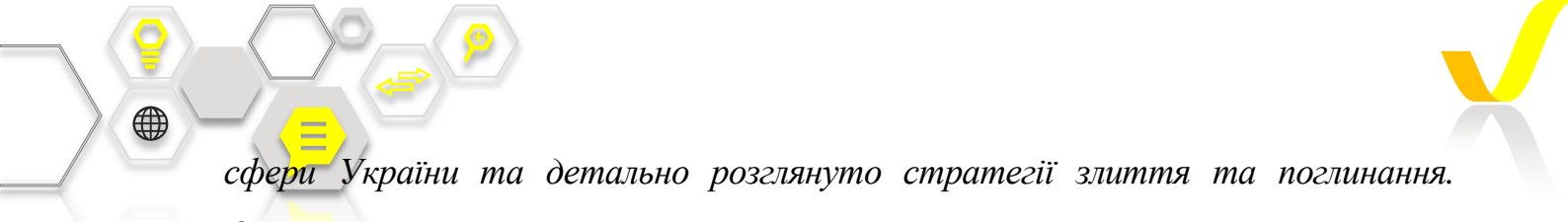
кандидат економічних наук, доцент, факультет автоматизації виробництва та цифрових технологій, кафедра цифрових технологій та проектно-аналітичних рішень, ТОВ "Технічний університет "Метінвест Політехніка", ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0199-2833>

Іоанно Владислав Валерійович

Підприємець у сфері маркетингу та ІТ, ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-9612-323X>

Прийнято: 20.01.2025 | Опубліковано: 01.02.2025

Анотація. У статті досліджуються основні показники розвитку ІКТ-сектору України, які позначаються на інвестиційних стратегіях розвитку сектору. Протягом 2018-2023 рр. простежуються тенденції зростання частки ІКТ-сектору в національній економіці, кількості суб'єктів господарювання та зайнятих в галузі; динамічно збільшуються обсяги та частка послуг ІКТ-сектору, особливо у 2022-2023 рр. Це вказує на зміну стратегії діяльності підприємств ІТ-сфери, їх переорієнтацію на зовнішні ринки збуту та, відповідно, спрямування фінансових ресурсів. Визначено основні цільові орієнтири формування інвестиційних стратегій в ІТ-сфері: підвищення ефективності операційної діяльності, зростання ринкової вартості бізнесу, масштабування діяльності шляхом диверсифікації напрямків діяльності, створення нових підприємств шляхом злиття та поглинання. Ідентифіковані основні інвестиційні стратегії ІТ-

сфери України та детально розглянуто стратегії злиття та поглинання. Охарактеризовані чинники впливу на інвестиційні стратегії в ІТ-галузі, зокрема реструктуризацію витрат ІТ-сектору, проблеми масштабування проєктів цифрової трансформації, скорочення інвестицій в суміжних секторах економіки.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційні стратегії, ІТ-сектор, ризики ІТ-галузі, перспективи розвитку ІТ.

Investment Strategies in the IT Sector : Risk Analysis and Development Prospects

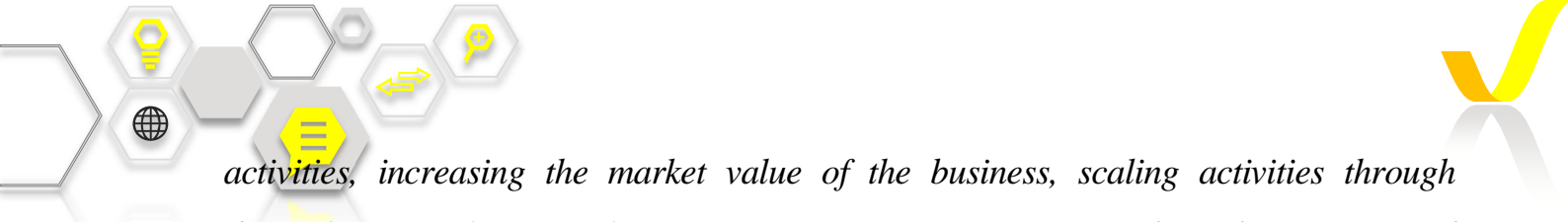
Ragulina Nadiia

PhD in Economics, Associate Professor, Faculty of Production Automation and Digital Technologies, Department of Digital Technologies and Design and Analytical Solutions, LLC “Technical University ”Metinvest Polytechnic”, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0199-2833>

Ioanno Vladyslav

Entrepreneur in the field of marketing and IT, ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-9612-323X>

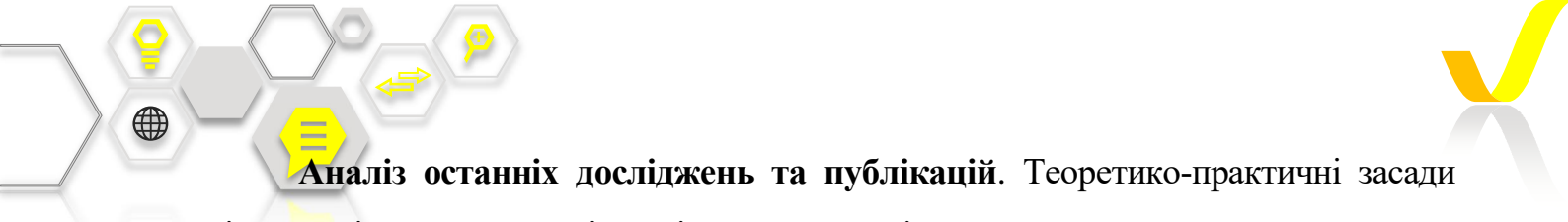
Abstract. *The purpose of the article was to highlight the features of investment strategies in the IT sector of Ukraine, taking into account existing risks and development prospects. Methods. The article uses the method of statistical analysis of the main indicators of the development of the ICT sector of Ukraine for 2018-2023, applies general scientific methods of analysis, synthesis and systematization of the main investment strategies in the IT sector, existing risks and prospects for the development of investment activities. Results. The article examines the main indicators of the development of the ICT sector of Ukraine, which affect the investment strategy for the development of the sector. The main target guidelines for the formation of investment strategies in the IT sector are determined: increasing the efficiency of operating*

activities, increasing the market value of the business, scaling activities through diversification of areas of activity, creating new enterprises through mergers and acquisitions. The main investment strategies of the IT sector of Ukraine are identified and mergers and acquisitions strategies are considered in detail. Factors influencing investment strategies in the IT sector are characterized, in particular, restructuring of IT sector costs, problems of scaling digital transformation projects, reduction of investments in related sectors of the economy. Conclusions. Over the years 2018-2023, there are trends in the growth of the share of the ICT sector in the national economy, the number of business entities and employees in the industry, the volumes and share of ICT sector services are dynamically increasing, especially in 2022-2023. This indicates a change in the strategy of IT enterprises, their reorientation to external sales markets, and, accordingly, the direction of financial resources. In war conditions, the most common investment strategies in the IT sector are the conclusion of mergers and acquisitions in order to gain competitive advantages, concentrate resources, and expand geographical presence. A less common strategy is venture financing.

Keywords : *investments, investment strategies, IT sector, IT industry risks, IT development prospects.*

Постановка проблеми. Сфера високих технологій потребує від ІТ-підприємств постійних інвестицій в інновації, персонал, пошук та впровадження новаторських рішень. У зв'язку з цим зростає актуальність розробки, впровадження, оновлення та перегляду відповідно умовам ринкового середовища інвестиційних стратегій, які виступають складником загальних корпоративних стратегій бізнесу. У зв'язку з потребами цифровізації в різних галузях економіки довгострокові цілі та заходи капіталовкладень стають ще більш важливими, адже вирішують ключові проблеми компаній. Інноваційні стратегії бізнесу, такі, як злиття та поглинання, венчурне фінансування, інвестиції інституційних інвесторів забезпечують ряд переваг компаніям ІТ-сектору. Зважаючи на вище сказане, актуалізується проблематика вивчення сучасного стану та особливостей інвестиційних стратегій ІТ-галузі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретико-практичні засади інвестиційних стратегій підприємств різних галузей розглядаються у дослідженнях Балдинюк А. Г. [3], Біловодської О. А. [4], Галько Л. [9], Добриніної Л. В. [11], Кульбовський С. А. [15], Лупак Р. [16], Орехової К. В. [18], Романів А. [19], Ситника Й. [19], Чалої В. С. [23]. Достатньо обмежено у працях вітчизняних вчених висвітлюється проблематика інвестиційної діяльності підприємств ІТ-сфери. Відтак, Лупак Р. виділяє окремий напрямок стратегічної діяльності ІКТ-сектору – інвестиційно-інноваційний – та набір цілей, заходів реалізації потенціалу цієї сфери України в контексті функціонування внутрішнього ринку [16]. Чала С. В. характеризує переваги основних чотирьох типів інвестиційних стратегій, таких, як залучення капіталовкладень інституційних інвесторів, венчурне фінансування «зелених» стартапів, злиття та поглинання, платформи «зеленого» краудфандингу та фандрайзингу [23]. Зокрема, за рахунок інвестицій компаній спеціального призначення у першому півріччі вкладено 25 млрд дол. у розробку «кліматичних» технологій. Обсяги венчурного фінансування у кліматичні технології досягли 16,4 млрд дол. у 2020 р. [23]. Романів А. та Ситник Й. виділяють основні ризики реалізації інвестиційних стратегій підприємств України (звуження ринку праці, зростання податків, міжнародна невизначеність тощо) [19].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Тож в науковому дискурсі висвітлення інвестиційних стратегій в ІТ-сфері залишається мало вивченою проблематикою. Це пов'язано з відносно незначною часткою та роллю цього сектору, який почав активно розвиватися в Україні лише за останні 2014-2024 роки. Крім цього, мало досліджені ризики та перспективи інвестиційних стратегій ІТ-сфери з початку вторгнення у 2022 році, що значно позначилося на масштабах інвестиційної діяльності цих підприємств.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у висвітленні особливостей інвестиційних стратегій в ІТ-сфері України з урахуванням наявних ризиків та перспектив розвитку.

Відповідно до мети статті визначено такі завдання дослідження:

1) загальна характеристика розвитку ІТ-галузі України;

2) змістовна характеристика сутності інвестиційних стратегій ІТ-сфери, способів їх досягнення, цільові орієнтири формування у вітчизняному контексті;

3) детальний аналіз стратегії злиття та поглинання в українській ІТ-галузі; стратегії венчурного фінансування та чинників впливу на інвестиційні стратегії в ІТ-сфері;

4) ідентифікація ризиків та перспектив розвитку інвестиційних стратегій ІТ-сфери України.

Виклад основного матеріалу статті. На інвестиційну діяльність та прийняття рішень щодо капіталовкладень в ІТ-секторі вплинули численні політичні, економічні, військові ризики. Питома вага ІКТ-галузі України зросла з 4% у 2018 р. до 5% у 2019-2021 рр., проте скоротилася через вторгнення до 4% відповідно. [6-8]. За цей же період часу чисельність та питома вага суб'єктів господарювання галузі значно збільшилася, склавши 174,6 тис. одиниць у 2018 р. та 306,8 тис. одиниць у 2023 р., а частка – 8,14% та 17,08% відповідно. При цьому, кількість підприємств-розробників програмного забезпечення зростає більшими темпами (рис. 1). Кількість зайнятих в ІКТ-сфері також збільшилася : з 331,7 тис. осіб (3,67% від усієї чисельності зайнятих) у 2018 р. до 428,9 тис. осіб у 2023 р. (5,71% від усієї чисельності зайнятих) у зв'язку із зростанням попиту на ІКТ-фахівців [14].

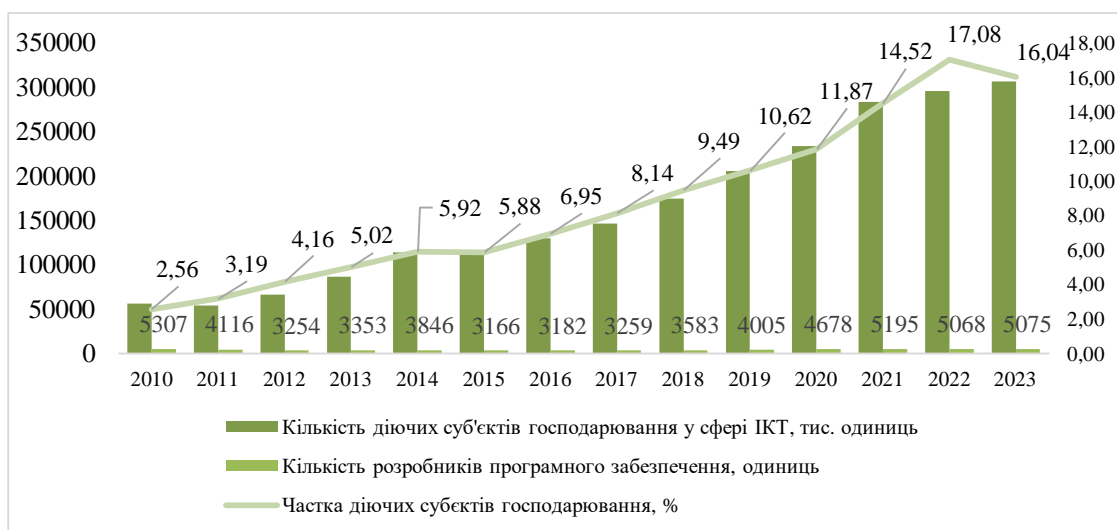

Рис. 1. Динаміка кількості діючих суб'єктів господарювання у сфері ІКТ в Україні у 2010-2023 рр., одиниць/% [13].

До початку військової агресії простежувалося зростання обсягів реалізації продукції ІКТ-сектору України, які склали у 2010 р. 73 млрд грн. (2%) від сукупних обсягів реалізації суб'єктів господарювання, показавши рост у 2015 р. до 141,5 млрд грн. (2,5%), до 273,7 млрд грн. (2,7%) у 2018 р., 395,4 млрд грн. (3,5%) у 2020 р., 528,5 млрд грн. (3,5%) у 2021 р. відповідно. З початку війни відбулося незначне скорочення обсягів реалізації ІКТ-сектору та, відповідно, їх частки у сукупних обсягах реалізації суб'єктів господарювання. (рис. 2).

Рис. 2. Обсяги реалізації продукції суб'єктами господарювання ІКТ-сектору України у 2010-2023 рр., млрд. грн. [17].

До військового вторгнення ІКТ-галузь зростала у зв'язку динамічним розвитком експорту продукції цієї сфери, яка займала третє місце за експортом всіх послуг в Україні. У 2010 р. обсяги експорту у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних послуг склали 300,7 млн дол., у 2015 р. – 548,3 млн дол. із незначним скороченням протягом 2016-2017 рр. та динамічним зростанням впродовж 2018-2023 рр. (табл. 1). Зокрема, під час війни експорт послуг ІКТ-галузі збільшився більше, ніж втричі : до 3712,9 млн дол. у 2022 р., до 3377,4 млн дол. у 2023 р. шляхом експорту комп'ютерних послуг та частково інформаційних послуг. Питома вага експорту галузі становила у 2010 р 2,5% від обсягу експорту всіх послуг, вона виросла до 40,5% у 2022 р. і до 37,6% у 2023 р. відповідно.

Таблиця 1

Динаміка обсягів експорту у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги в Україні у 2010-2023 рр., млн. дол.

Найменування послуги згідно із КЗЕП	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги	548,3	420,4	424,0	472,3	531,3	562,0	713,3	3712,9	3377,4
Телекомунікаційні послуги	277,0	150,2	135,1	112,6	97,4	85,9	107,3	124,2	94,5
Комп'ютерні послуги	192,2	188,0	200,2	251,6	300,9	330,9	401,4	2751,7	2510,2
Інформаційні послуги	79,1	82,2	88,6	108,1	133,0	145,2	204,6	837,0	772,6
Питома вага експорту послуг у сфері телекомунікацій, комп'ютерних, інформаційних послуг	5,6	4,3	3,9	4,0	3,4	4,9	5,6	40,5	37,6
Темп росту експорту послуг у сфері телекомунікацій, комп'ютерних, інформаційних послуг, %	7,1	-23,3	0,8	11,4	12,5	5,8	26,9	420,5	-9,0

Джерело : розраховано автором за даними [10; 17; 20].

Інвестиційна стратегія визначається, як частина загальної корпоративної стратегії підприємства, сукупність, система довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства, засобів їх досягнення, обумовлена завданнями розвитку та інвестиційною політикою [16, с. 8].

В межах визначеної інвестиційної стратегії підприємство вибирає шляхи їх досягнення : 1) концентрація інвестиційної активності в одній галузі шляхом розвитку ринку, вдосконалення продукту; 2) диверсифікація власного інвестиційного портфеля за стратегічними зонами діяльності для виходу на нові ринки збуту; 3) інтеграція з контрагентами та придбання корпоративних

прав, власності для масштабування бізнесу, закріплення власних ринкових позицій [9].

Цільовими орієнтирами формування інвестиційних стратегій в ІТ-сфері можуть бути: підвищення ефективності операційної діяльності, зростання ринкової вартості бізнесу, масштабування діяльності шляхом диверсифікації напрямків діяльності, створення нових підприємств шляхом злиття та поглинання.

Для вітчизняної ІТ-сфери характерними є всі вище зазначені цільові орієнтири. При цьому, для української ІТ-сфери досить поширене укладання угод злиття та поглинання. У 2021 р. укладено 206 таких угод, з яких 76 – в ІТ-сфері та галузі телекомунікацій, у 2022 р. – 105, з яких 54 – у сфері ІТ та телекомунікацій. У 2023 р. укладено 74 угоди злиття та поглинання в ІТ-секторі України. Такі тенденції зумовлені потребою нівелювання військових ризиків, які прискорили диверсифікацію присутності вітчизняних ІТ-підприємств на іноземних ринках у зв'язку зі значним скороченням їх працівників. Крім того, завдяки злиттям та поглинанням ІТ-компанії вирішують низку внутрішніх викликів, пов'язаних з потребою в розвитку власних компетентностей шляхом залучення інших спеціалізованих фірм, потребою в покращенні експертизи, розширенні географічної присутності, покращенні власних продуктів і послуг тощо.

Поділяємо думку Чалої С. В., що інноваційні стратегії злиття та поглинання – одні з найбільш ефективних у забезпеченні централізації та концентрації капіталу, посиленні фінансової стійкості, нарощуванні конкурентних позицій підприємств в різних сегментах міжнародного ринку [23, с. 12]. Такі переваги пов'язані насамперед з партнерським перерозподілом компаніями їх ринкових сегментів, об'єднанням ресурсів підприємств, стратегічним репрофілюванням їхньої діяльності без втрати науково-технологічних та виробничих потужностей.

Найбільш поширені форми укладання угод злиття та поглинання – придбання українських ІТ-компаній, укладання угод співпраці між ІТ-

підприємствами. Відтак, у лютому 2022 р. дочірня компанія Samsung Electronics придбала ІТ-компанію Apostera – стартап, що спеціалізується на розробці систем змішаної реальності для автомобільної галузі. У вересні 2022 р. одна з найбільших компаній у сфері аутсорсингу Intellias придбала Digitally Inspired Ltd., яка спеціалізується на розробці програмного забезпечення в галузях авіації, охорони здоров'я. У червні 2023 р. компанія SoftServe здійснила придбання цифрового агентства Hoverstate, яке спеціалізується на створенні цифрових стратегій, веброзробці та мобільних застосунків. У липні 2023 р. GlobalLogic уклала угоду про придбання ірландської компанії Sidero, яка здійснює розробку хмарного програмного забезпечення для поглиблення власних компетентностей в інжинірингу, хмарних технологіях, архітектурі, а також виходу на нові ринки збуту [2].

Менш поширена інвестиційна стратегія ІТ-сфери України – венчурне фінансування. Відтак, компанія ЕПАМ Системз стала провідним інвестором венчурного фонду Global Opportunity Philly Fund, спеціалізація діяльності якого – розвиток інноваційних стартапів, технологічних компаній-початківців. Така стратегія надає фонду доступ до партнерів та клієнтів компанії, а також для дослідницьких інститутів. Водночас, завдяки інвестиціям ЕПАМ Системз, інші інвестори матимуть можливість здійснювати капіталовкладення у формі криптовалют шляхом відкриття блокчейн-платформи фондом [1].

Інвестиційні стратегії в ІТ-сфері пов'язані з послабленням глобального ІТ-ринку внаслідок скорочення темпів зростання доходів та зміни інвестиційних тенденцій сектору. Відтак, доходи від реалізації продукції підприємства з розробки та виробництва інформаційних технологій ТОВ «ЕПАМ Системз» скоротилися на 7,596 млрд грн у 2023 р. порівняно з 2022 роком (-37,6%).

У зв'язку з економічною невизначеністю та зростанням інфляції бізнес-пріоритети ІТ-галузі змінюються. Тому підприємства ІТ-сектору та замовники ІТ-рішень проводять реструктуризацію – скорочують витрати та

концентрують власні бюджети на довгострокових масштабних проектах цифровізації, перерозподіляють ресурси на критичні й найважливіші проекти (хмарні технології, штучний інтелект). Зокрема, ІТ-компанії Wipro та Accenture скоротили дискреційні витрати, зважаючи на інвестування клієнтів в апаратне забезпечення (рис. 3).

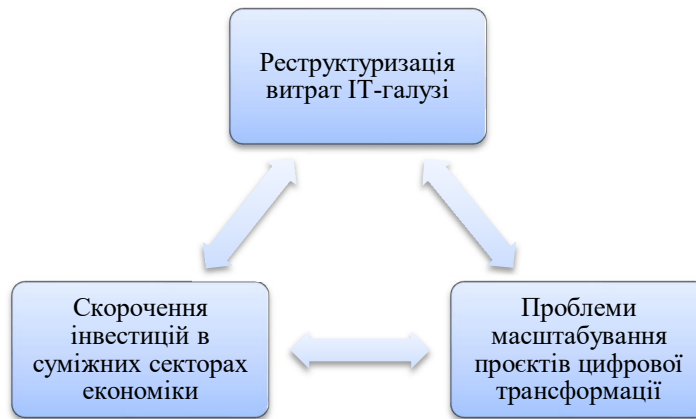

Рис. 3. Чинники впливу на інвестиційні стратегії ІТ-сектору

Джерело : узагальнено автором за даними [12].

У зв'язку з внутрішніми обмеженнями (застаріла інфраструктура даних, проблеми кіберзахисту) в компаніях виникають проблеми з масштабуванням проєктів цифрової трансформації, тому реалізація інвестиційних стратегій і проєктів сповільнюється. Одним з викликів масштабування галузі є критичні прогалини в розвитку цифрової інфраструктури, поспішний перехід до хмарних технологій у період пандемії. Сповільнення доходів та інвестицій в металургійну й автомобільну галузі через економічну невизначеність і перебої в ланцюгах постачання призводить до скорочення інвестицій в технології та послуги ІТ-підприємств. Відповідно до позиції компанії з розробки програмного забезпечення Sargetini, аерокосмічна галузь змістила фокус на скорочення витрат замість інвестицій у розвиток через проблеми з постачанням.

Тож загальна оцінка інвестиційних цілей ІТ-сфери України демонструє наявність таких ризиків, як внутрішні обмеження через воєнний стан та відповідні ризики, що призвело до обережності іноземних інвесторів у

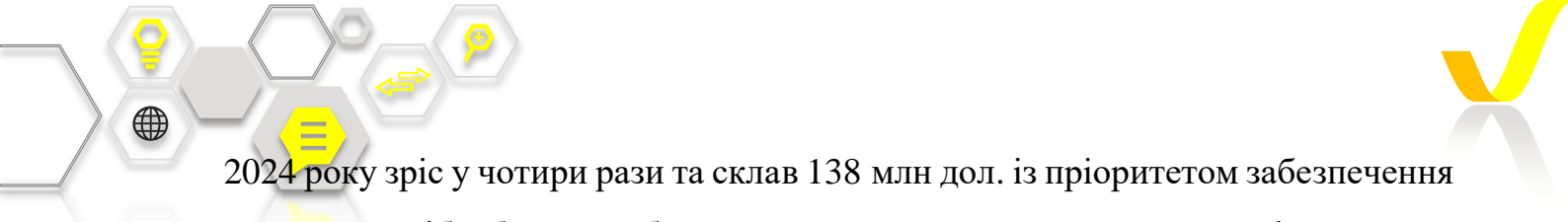
капіталовкладеннях, про що, зокрема, свідчить прийняття ними стратегій скорочення ризиків та, відповідно, зменшення кількості угод злиття та поглинань (рис. 4).

Ризики:	Перспективи розвитку:
Внутрішні обмеження, пов'язані з воєнним станом	Розвиток сектору оборонних технологій
Скорочення інвестиційних можливостей через обережність іноземних інвесторів	Збільшення попиту на ІТ-послуги на міжнародних ринках та зростання експорту вітчизняних ІТ-послуг
Впровадження стратегій скорочення ризиків іноземними інвесторами	Відновлення процесів інвестування
Ускладнення діяльності ІТ-компаній на міжнародному ринку	Інвестиції в цифрові технології різних секторів економіки та ріст вітчизняного попиту на ІТ-послуги
Бронювання ІТ-фахівців у галузі	Актуальність інвестиційних напрямків: штучний інтелект, машинне навчання, автоматизація виробництва та бізнес-процесів, продукти-замінники російського програмного забезпечення, кібербезпека

Рис. 4. Ризики інвестиційних стратегій ІТ-сфери в Україні

Джерело : узагальнено автором.

При цьому, ІТ-сфера України має значні перспективи для розвитку, адже існує попит на виробництво оборонних технологій, зростає попит на вітчизняні ІТ-послуги на міжнародних ринках, простежуються загальні тенденції до збільшення обсягів інвестування. Різні підприємства провідних галузей національної економіки України у зв'язку з цифровою трансформацією формують попит на цифрові технології та рішення. На сьогодні серед найбільш актуальних інвестиційних напрямків ІТ-сектору – штучний інтелект, машинне навчання, хмарні технології, автоматизація виробництва та бізнес-процесів, збільшення попиту на продукти-замінники російського програмного забезпечення, зростання рівня кіберзагроз та, відповідно, потреби різних компаній у кіберзахисті. Відтак, за даними ІТ-асоціації України, вітчизняний ринок кібербезпеки за останні вісім місяців

2024 року зріс у чотири рази та склав 138 млн дол. із пріоритетом забезпечення мережевої кібербезпеки, безпеки хмарних сховищ та технологій, захисту даних [22].

Висновки. Отже, основні показники розвитку ІКТ-сектору України та їх динаміка до початку військового вторгнення позначаються на інвестиційних стратегія розвитку сектору. Тенденції зростання частки ІКТ-сектору в національній економіці, збільшення обсягів та частки експорту галузі, які простежувалися до 2022 року, посилилися у 2022-2023 рр. Ці тренди пов'язані зі змінами стратегій діяльності підприємств ІТ-сфери, відбувається переорієнтація компаній на зовнішні ринки збуту та, відповідно, спрямування фінансових ресурсів за кордон. Серед цільових орієнтирів формування інвестиційних стратегій в ІТ-сфері: підвищення ефективності операційної діяльності, зростання ринкової вартості бізнесу, масштабування діяльності шляхом диверсифікації напрямків діяльності, створення нових підприємств через злиття та поглинання. До війни одна з основних стратегій ІТ-сфери – злиття та поглинання – була менш актуальною у 2022 році, проте у 2024-2025 роках прогнозується поживлення їх практичного застосування. В умовах військового вторгнення та виникнення таких ризиків, як обережність іноземних інвесторів і прийняття ними стратегій скорочення ризиків вкладень у внутрішній ІТ-ринок України, вітчизняні підприємства реструктуризують витрати, стикаються з проблемами масштабування проєктів цифрової трансформації. Водночас до перспективних напрямків їх розвитку належать попит на оборонні технології, інноваційні рішення для різних галузей у зв'язку з цифровізацією, зростання потреби в кібербезпеці.

Список використаних джерел

1. ЕРАМ Стала Провідним Інвестором Венчурного Фонду Global Opportunity Philly Fund. URL: <https://itcluster.lviv.ua/epam-stala-providnym-investorom-venchurnogo-fondu-global-opportunity-philly-fund/> (дата звернення: 12.01.2025).

2.

M&A тренди на IT-ринку України. URL:

<https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2023/07/ma-trendy-na-it-rynku-ukrayiny-v-2023-rotsi.html> (дата звернення: 12.01.2025).

3. Балдинюк, А. Г. Побудова та реалізація інвестиційних стратегій розвитку підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. Вип. 12. С. 30-34.

4. Біловодська, О. А. Формування і реалізація інвестиційних стратегій інноваційного розвитку підприємств: сутність, основні складові та оцінка. *Бізнес Інформ*. 2016. Вип. 11 (466). С. 204-210.

5. В 2024 році очікується 60-70 угод M&A в IT і телекомі: якими є мультиплікатори та що може піти не так. URL: <https://www.capital-times.com/2024/06/10/2024-roku-ochikuietsya-60-70-ugod-m-amp-a-v-it-i-telekomi/> (дата звернення: 12.01.2025).

6. Валовий внутрішній продукт (2010-2021). *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/vvp/vvp_kv/vvp_kv_din_ue.xls (дата звернення: 12.01.2025).

7. Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах у 2022 році. *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/vvp/vvp_kv/vvpf_22_ue.xls (дата звернення: 12.01.2025).

8. Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах у 2023 році. *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/vvp/vvp_kv/vvpf_23_ue.xls (дата звернення: 12.01.2025).

9. Галько, Л. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 31. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63> (дата звернення: 12.01.2025).

10. Динаміка зовнішньої торгівлі послугами за видами (2000-2021). *Державна служба статистики України*. URL:

https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2008/zd/dseip/dseip2021_ue.xls (дата звернення: 12.01.2025).

11. Добриніна, Л. В. Підприємство як учасник фінансового ринку, його інвестиційні стратегії. Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М. М. Палінчак. Ужгород, 2019. Вип. 23, Ч. 1. С. 80–83.

12. Експорт ІТ-послуг з України скоротився на 5%. Війна – одна з причин, насправді ж проблеми глобальніші. Коли очікувати відновлення ІТ-галузі? Розповідають аналітики Capital Times. URL: <https://forbes.ua/innovations/yak-globalni-it-kompanii-adaptuyutsya-do-viklikiv-sogodennya-ta-koli-ochikuvati-vidnovlennya-it-galuzi-27112024-25124> (дата звернення: 12.01.2025).

13. Кількість діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2023). *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/fin/pssg/kzpsg_ek_2010_2021.xlsx (дата звернення: 12.01.2025).

14. Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2023). *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/fin/pssg/knpsg_ek_2010_2021_ue.xlsx (дата звернення: 12.01.2025).

15. Кульбовський, С. А. Інвестиційні стратегії українських підприємств у міжнародному бізнесі. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. Вип. 3 (105). С. 10-15.

16. Лупак Р. Напрями реалізації потенціалу сектора інформаційно-комунікаційних технологій у контексті забезпечення якісних характеристик функціонування внутрішнього ринку та розвитку інформаційного суспільства в Україні. *Галицький економічний вісник*. Т. : ТНТУ, 2019. Том 60. № 5. С. 79–94.

17. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2023). *Державна служба статистики України*. URL:

https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/fin/pssg/orpsg_ek_2010_2021_ue.xlsx (дата звернення: 12.01.2025).

18. Орехова, К. В. Формування інвестиційної стратегії підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. Вип. 21. С. 14-17.

19. Романів, А., Ситник, Й. Особливості розроблення інвестиційних стратегій в підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59.

20. Структура зовнішньої торгівлі послугами за видами у 2022 році. *Державна служба статистики України*. URL:

https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/zd/ztp_kv/ztp_kv_2022_ue.xls (дата звернення: 12.01.2025).

21. Структура зовнішньої торгівлі послугами за видами у 2023 році. *Державна служба статистики України*. URL:

https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/zd/ztp_kv/ztp_kv_2023_ue.xls (дата звернення: 12.01.2025).

22. Український ринок кібербезпеки зріс у чотири рази за вісім років. ІТ-асоціація України, 2024. URL: <https://itukraine.org.ua/ukrayinskij-rinok-kiberbezpeki-zris-u-chotiri-razi-za-visim-rokiv/> (дата звернення: 12.01.2025).

23. Чала, В. С. Інвестиційні стратегії екоінноваційних компаній в світовій економіці. *Економічний простір*. 2022. Вип. 180. С. 39-46.